

Prolog

Morten Pape

¹ Solen finder sjældent vej ind i Planen, den gemmer sig for alt det der gemmer sig rundt om hjørnerne. De enorme beboelsesklodser af beton kaster lange firkantede skygger der krydser hullede parkeringspladser, ujævne fortove og stier med utallige lappeløsninger i asfalten, der som en maltrakteret krop er forsøgt surret sammen

⁵ af tykke hudlapper med nål og tråd uden bedøvelse. Betonens mange tusinde småsten ligner pupillerne på en hær af forstenede edderkopper der stirrer på en indtil man ikke tør kigge længere af frygt for at de blinker tilbage. Skyggerne ligger over de mange træer man engang har plantet her, buskene man engang har gemt stofferne i, gyngestativer og legepladserne man engang kunne være barn i. De tværer

¹⁰ deres mørke urokkelige felter ned over Centret; en spøgelsesplads hvor mennesker misligholdes i lige så høj grad som bygningerne. Skudhullerne ved værtshuset er der ingen der vil tage sig af, ligesom de beskyttelsespenge som indehaveren er blevet afkrævet op til flere gange. Bagerens smadrede rude lige omkring dér hvor kanelstængerne og studenterbrødene til en femmer lå og hvilede sig til skue for

¹⁵ frokostosultne skolebørn, er dækket af med tre ugeblade, lidt gaffatape og et par brædder fra Byggeren. Ude foran kiosken dyster mågernes efterladenskaber med drankernes brækpletter om hvor man skal træde, inden man kan gå ind og snolede for en krone i det mørke rum med de næsten tomme hylder og dåserammer uden pant ved siden af bladene med nøgne kvinder der alt sammen sælges af en skæv

²⁰ pakistaner med krøllet skjorte og en bolchestribet papirspose i hånden og en fastelavnskølle under disken. Drankerne går rundt, svajende og gryntende som en zombieflokk blandt os andre, frem og tilbage fra bænken ved siden af skolen til kiosken med de tomme flasker som kan ombyttes til et par nye af slagsen. De skal helst ikke være for kolde, gerne lunkne, så er de nemmere at skylle ned. På en regnvejrsdag

²⁵ tegnes horisonten af to smattede monokrome flader, nedtonede og grå som betonen fordrer det. Fulderikker og junkier og bistan sklienter sidder på bænkene foran skolen mens de mindste elever kaster sten og glasskår mod drankerne, bare for at få dem til at rejse sig i arrigskab og jagte de små møgsvin et par meter indtil de falder over deres egne fødder og den fuldskab der gør dem overmodige i et splitsekund.

³⁰ Første gang jeg så en død mand, lå han på maven med hovedet blodskudt og fladmast som en kødfars direkte ned i jorden, hans blege hånd holdt om et indkøbsnet med ødelagte ølflasker, og han havde skidt i bukserne. Regndråberne gled af på hans hud, fedtet og fuget som den var, også da døden i en al for tidlig, men moden alder mødte ham på jorden, og bag på hans beskidte hue stod der ”Verdens Bedste

³⁵ Farfar” med gul tråd.

En kvæstet bil uden fælge eller nummerplade drejer skarpt om hjørnet og parkerer midt i det hele. Røg og tung musik fra et skrattende anlæg er det eneste tegn

på liv derindefra. Et par gutter i dynejakke, sorte kasketter og engang skinnende hvide sko går hen mod bilen. Den ene henter en sportstaske i bagagerummet, den
40 anden kigger sig hele tiden omkring, sludrer gennem chaufførens nedrullede vin-
due. Et håndtryk, et par gennemsigtige poser og en arabisk hilsen udveksles, inden
bilen sætter i gear og er ved at pløje en alkoholiker med gin i en mælkekarton ned
foran det lukkede posthus der ikke længere skal sælge frimærker til maskerede
mænd med pistoler.

45 Døren ud til skolegården er kun lige blevet åbnet før vikaren opdager at han er
på vej lukket i helvede. Jeg får øje på ham så snart han træder ud og allerede giver
op. Hans ben vil ikke mere, ikke længere ud, så han stopper op midt i bevægelsen.
Han er nødt til at fortsætte, så han tager tre skridt længere hen ad dørristens plateau
indtil hans gummisko plantes på jorden, og døren bag ham smækker i af sig selv.
50 Nu er han på egen hånd det næste kvarter i Dyvekeskolens kaotiske skolegård.

For mange år siden blev hovedstadens lort og affald opmagasineret på disse
kanter. Lortøen Amager var dér hvor man kunne gemme det grimme væk. I dag
er lossepladssymbolikken ikke til at overse. Nu er dette stedet du ikke ønsker dine
børn i nærheden af, en uoverskuelighedens arena hvor proletariatets afkom farer
55 rundt i en hektisk krigsdans iført deres hudfarve som uniformer. Blege kartofler
som jeg er i undertal. Der er flere tørklæder end tylskørter, og der synges mere
arabisk i krogene end Halfdan Rasmussen¹ ved hinkebanen. De voksne siger at det
er fordi vi går på en skole der ligger midt i en ghetto. Det betyder at der er mange
fremmedarbejdere i et bestemt boligområde. Men det er ligemeget, for vi skal alle
60 sammen være her, siger de. Synet af skolegårdens virvar denne tirsdag klokken lidt
over halv ti bekræfter i høj grad dén pointe.

En hær af flyverdragter med maven fuld af sukkerholdige morgenmadsprodukter
farer rundt om hinanden henne ved den ramponerede legeplads med tårne og en
hængebro og en rusten rutsjebane der ebber ud som en rådden tunge. Det giver et
65 rungende smæld i den halvdel af skolegården hver gang en dreng kyler en anden
dreng ned i rutsjebanen inden han selv tager turen ned til resten af de grædende
unger. Et par andre brag ved de gamle busstandere i hjørnerne af gården efterføl-
ges forudsigeligt af et skrig eller et skrål, senere latter, inden det hele drukner i et
hysterisk inferno af råb og bandeord.

70 Vikarens fingre griber rundt om hanken på en kaffekop af billig porcelæn med
et forvasket print af kommunens logo på. Han inspicerer den knaldgrønne reflek-
s-vest med de fortabte øjne mens han forsøger at hitte ud af hvordan han kan iføre
sig vesten uden at stille koppen fra sig og dermed miste sit sidste håb om at ligne
en voksen. Kaffen skaber autoritet, den indikerer at der er tale om en person der
75 har noget at skulle have sagt i den her skolegård. Han kan irettesætte børnene og
skille dem fra hinanden i en slåskamp. Han minder sig selv om det og tager en
tår af koppens indhold. Kaffen er allerede blevet kold. Han har endnu ikke lært at

¹ Dansk forfatter (1915-2002), der hovedsageligt har skrevet digte for børn – bl.a. *Halfdans ABC* fra 1967.

holde af lærerværelseskaffens beske kalksmag. Så kommer han igen i tanke om den skide refleksvest. Et nyt tiltag der skal gøre gårdvagterne mere synlige over
80 for eleverne. Dér står han som en lille dreng alene i et prøverum. Han formår efter et lille svaj med nakken at få vesten på. Det hjælper ikke på noget. Hans tøvende bevægelser lækker dråber af sårbarhed, usikre svedperler, og i denne skolegård er det noget man kan lugte på lang afstand. Dette bliver det længste kvarter i hans liv. Indtil næste gang klokken ringer ud, og kvarterets børn skal vogtes på ny.

85 Jeg ved hvordan han har det.

Jeg sidder på bænken langs bygningen overfor som udskifter under vores klassekamp mod dem fra 3.x. Det har efterhånden udviklet sig til et regulært derby, en hadets kamp mellem de to klassers absolut bedste boldekvilibrister. Og så er der Thomas og mig. Vi bliver kaldt for boldmongolerne. Vi duer kun til at stå på mål,
90 til at stå i vejen, og ikke en gang det er vi gode nok til. At være henholdsvis første- og andenmålmand på klasseholdet er den eneste fælles oplevelse vi har med de andre drenge i skoletiden. Ellers er vi overladt til os selv og hinandens selskab som vi har haft siden vi var helt små og en dag pludselig opdagede at vi boede over for hinanden. Bolden kurer hen over asfalten. Jeg kan høre lyden af en hudafskrabning
95 når den kommer tæt nok på. Bolden rammer mig midt på brillerne, og pludselig kan jeg ingenting se. Det højre brilleglas er faldet ud. Altid det højre. Tinnitus ringer for mine ører. En smuk, monoton lyd af nedtur. Nu leder jeg med hele hovedet ned mod asfalten, halvblind efter glasset i et desperat håb mens hjertet bag min lidt for tynde efterårsjakke pumper hårdt, men ude af takt. Hånden søger rundt,
100 rammer en halvopløst tomatskive med mayonnaise, jeg trækker poten til mig og tørrer instinktivt det uvelkomne snask af i kanten på bænken. Jeg prøver med den anden hånd og kigger rundt med mit stadig velfungerende venstre øje, og der får jeg øje på det runde stykke brilleglas godt gemt inde under bænken i nogenlunde sikkerhed.

105 Mine indvolde trækker sig sammen som et pindsvin da jeg ikke længere kan holde vejret og er nødt til at indånde stanken fra skoletoiletet. Det kradsbørstige potpourri af dufte med noter af ammoniak og gamle honningmadder får mig næsten til at kaste op i den misfarvede håndvask foran mig. Intet under at ingen benytter sig af det her sted. Intet under at vi alle sidder med mavekrampe i klassen.
110 Det er dog et under at *jeg* ikke har benyttet mig noget mere af det her sted. For første gang opdager jeg hvor rart det er at være alene herinde. Resten af verden kan køre af sig selv, passere gaden så tosset den vil, så længe den ikke får øje på mig. Lokummerne er overmalet med tusch og graffiti, nogle af låsene til de afkortede trædøre er smadret, men man kan ikke umiddelbart se hvilke der er tale om, så
115 man må prøve sig frem. Sæbeholderen er hvid dér hvor den ikke er rusten. Alle på skolen ved at man ikke skal forsøge at få sæbe ud derfra. De er som regel altid tomme, og hvis der endelig kommer noget ud, er det ikke noget ens hænder bliver rene af. Brillerglasset klemmes fint ind i hak med stellet. Jeg har gjort det hundredvis af gange før. Men der er kommet en ny ridse. Måske får mor ikke øje på den, hvis

120 jeg er heldig. Jeg skyller brillerne i lunken vand, sætter dem på plads og lader dem dryppe af på mit ansigt mens jeg uforsætligt kommer til at glo på mig selv i spejlet. Når jeg kigger på mit spejlbillede, ser jeg en dreng, jeg ikke har lyst til at være. Han ser så sølle ud med sine buttede kinder, det tynde leverpostejsfarvede hår og brillerne der får ham til at ligne præcis den undermåler han er. Han har bittesmå
125 sten siddende i panden som pynt efter bolden. Han ligner en der kunne finde på at græde når som helst. Jeg ser på ham og kan ikke mærke andet end medlidenhed, og jeg har lyst til at stikke af med ham. Han virker som en kammerat der vil kunne forstå det hele.

Jeg får igen øje på refleksvesten da jeg forlader toilettet. Vikaren sipper til sin
130 kaffe, men jeg kan se at han intet hælder i munden. For ham er det bare rart at stirre ned i koppen frem for at stirre ud på verden som den ser ud på disse kanter. Måske er det derfor han først sent opdager at fem små drenge fra anden klasse har omringet ham. Jeg genkender et par af dem fra fritidshjemmet. Rashid, Ali og Jehanzeb. De to andre kender jeg ikke, men jeg tror de er i familie med Duygu. Vikaren spærrer
135 pludselig øjnene op og skal tage stilling til verden igen. Drengene står afventende og kigger op på ham med et smil jeg ikke har set før. Den første snotter kommer fra Rashid der står bag vikarens ryg. Den sidder tungt lige i nakken på ham. Vikaren drejer sig om mod gerningsmanden. Den næste snotter fra Ali rammer hans venstre øre. Igen snurrer han en halv omgang inden den tredje snotter klistrer sig til det
140 bagerste af hans hals. Vikarens lunke kaffe rammer gårdens isnende underlag mens hanken stadig hæfter sig fast i hans rystende fingre. Da han bliver ramt for fjerde gang, råber han i vilden sky af de otteårige snottere, men Jehanzeb løber om bag ryggen på ham og spytter en sidste gang.

Jeg ser op mod det store ur. Et minut tilbage. Mine læber smager salt. Jeg lukker
145 øjnene og ser ingenting længere, hører kun de andre midt i mit eget mørke. Jeg klemmer mine øjne alt hvad jeg kan, for at søge så langt ind i mit eget kranie som muligt. Jeg ønsker at ingen som helst kan se mig, forbander min egen eksistens og nægter at høre til her. Jo længere tid jeg lukker øjnene i, jo tydeligere kan jeg se hvad jeg har brug for. Mor der bukker sig ned og trykker mig ind til sig. Far der
150 løfter mig op inde i entreen, så min hovedbund lige snitter loftet.

Jeg åbner øjnene til en tom skolegård og klasselærer Bahnsen der stikker hovedet ud af døren og er rasende over at jeg ikke er mødt ind i klassen til hendes time.

”Så er det nu, hr. Pape!”